

JEL: L250

Омельяненко Тетяна Володимирівна

доктор економ. наук, доцент,
професор кафедри менеджменту
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна
ORCID: 0000-0001-6218-0455

e-mail: omelianenko@kneu.edu.ua

Omelianenko Tetiana

Doctor of Science, Economics,
Associate Professor,
Professor of the Department of Management,
SHEI «Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman», Ukraine

Горшкова Ольга Олександрівна

студентка 6-го курсу
факультету економіки та управління,
магістерської програми
«Менеджмент бізнес-організацій»
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», Україна

e-mail: olga.horshkova@gmail.com

Horshkova Olha

6th course student of the Faculty
of Economics and Management,
master training program
«Management of business-organization»,
SHEI «Kyiv National Economic University
named after Vadym Hetman», Ukraine

**ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ЯК ОДНА ЗІ СТРАТЕГІЙ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ
ЛІЗИНГОВОЇ КОМПАНІЇ**

**DIVERSIFICATION AS ONE
OF SOME STRATEGIES FOR ENSURING THE
COMPETITIVENESS OF A LEASING COMPANY**

Анотація. Обґрунтовано диверсифікацію для лізингової компанії як дієву стратегічну орієнтацію на забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. Визначено, що потреба в диверсифікації лізингових підприємств зумовлюється низкою об'єктивних передумов природного та економічного порядку.

Ключові слова: диверсифікація, конкурентоспроможність, стратегія, лізингова компанія.

Summary. The diversification of a leasing company as an effective strategic orientation to ensure business competitiveness is substantiated. It is determined that the need for diversification of leasing companies is determined by a number of objective preconditions of natural and economic order.

Key words: diversification, competitiveness, strategy, leasing company.

Навіть найуспішніший на перший погляд бізнес не може функціонувати довго з незмінною бізнес-моделлю. Збереження стійкості бізнесу вимагає постійного контролю з метою зменшення ризиків критичних збитків, що виникають під впливом інтенсивно змінюючогося зовнішнього середовища і власних обставин господарювання. Сучасне зовнішнє середовище дуже мінливе, тому будь-яка бізнес-модель постійно піддається перевірці на міцність, змушуючи відстежувати нові тенденції і, з урахуванням їх, коригувати бізнес згідно змін ділового клімату та трендів. Підприємство не є рівноважною системою, воно розвивається циклічно під впливом зовнішнього і внутрішнього середовища. Саме динамічні зміни зовнішнього середовища впливають на функціонування суб'єктів господарювання та змушують сучасні підприємства, які прагнуть до закріплення або посилення своїх позицій на цільовому ринку, використовувати різні стратегії для забезпечення конкурентоспроможності бізнесу. Однією з таких стратегій, спрямованих на розвиток бізнесу є стратегія диверсифікації, яка може бути пов'язана з модифікацією важливих складових діяльності суб'єкта господарювання.

Розвиток конкурентного ринку лізингових послуг в Україні і, як наслідок, поява компаній світового рівня на даному ринку, а також недосконалість інфраструктури, вимагають перетворень в організації та обсязі послуг, що надаються. Цим багато в чому пояснюється той факт, що диверсифікація є найбільш придатною формою розвитку лізингових послуг. При цьому під диверсифікованим розвитком лізингових послуг мається на увазі розширення структури і спектру послуг лізингових компаній з метою підвищення ефективності їх діяльності.

Управління лізинговою компанією повинно здійснюватися з урахуванням змін у зовнішньому середовищі, так як ці зміни можуть дати інформацію про те, які позитивні чинники доцільно використовувати для зміцнення своїх позицій на ринку лізингових послуг. Як показує практика, зовнішнє середовище нескінченно створює різні фактори, що впливають на конкурентоспроможність учасників лізингових відносин, одні з яких посилюються, а інші слабшають. Слід зазначити, що частина зовнішніх факторів створює нові можливості для розвитку лізингових відносин, а інша частина перешкоджає їх розвитку, створюючи проблеми і різні обмеження. Щоб перебувати в конкурентоспроможному стані протягом тривалого часу, лізинговій компанії потріб-

но прогнозувати надані їй нові можливості і створені перед нею перешкоди, і з урахуванням цих факторів, планувати свою діяльність. Одним із шляхів збільшення обсягу і числа лізингових операцій в компанії є створення умов для диверсифікації портфелів компанії. Під терміном «портфель компанії» слід розуміти сукупність видів продукції чи послуг, які існують в рамках однієї компанії.

Передумовами для диверсифікації є [1]:

- відсутність попиту на даний вид активів;
- наявність однотипних продуктів;
- наявність засобів на створення інфраструктури;
- наявність клієнтської бази у лізингодавця;
- наявність кваліфікованих кадрів для створення інфраструктури.

Принцип диверсифікації лежить в основі бізнесу будь-якої фінансової установи і передбачає глибоке розуміння відносин (взаємозв'язків) між компанією та клієнтами, що, в свою чергу, мають вирішальне значення для багатьох цілей, зокрема таких, як встановлення вимог до лізингової компанії та ціноутворення на лізингову продукцію. На практиці диверсифікація портфеля здійснюється за сферами діяльності та продуктами, враховуючи накопичений історичний досвід та знання експертів.

На даний момент в портфелі багатьох лізингових компаній переважають угоди з лізингу вантажного і пасажирського автотранспорту, на які припадає найбільша частка, а також будівельної техніки та сільськогосподарського обладнання [2, с. 14].

Диверсифікація лізингового портфеля підвищує стійкість компанії; як наслідок — зростає її привабливість в очах іноземних інвесторів і партнерів. Вона дозволяє бізнесу збільшити кількість клієнтів, надаючи широкий спектр послуг. Розширюючи свої можливості, бренд створює додаткову цінність, точки контакту і привід знову звернутися в компанію.

Яскравим прикладом впровадження диверсифікації в діяльність компанії є «ОТП Лізинг» — підприємство, що виводить на ринок нові продукти для аграрних підприємств, малого та середнього бізнесу. В 2017 р. частка нового бізнесу в загальній структурі компанії склала 29 % та було запропоновано лізинг нових продуктів — вагонів для сільського господарства та суден. Зважаючи на це, компанія здійснила практично в чотири рази більше обсягу лізингового фінансування — \$ 77 млн, тоді як новий бізнес в минулому році склав \$ 20 млн [3].

З огляду на продовження активності на ринку транспортних послуг, цей сектор буде мати найбільший попит на лізингові послуги і в найближчому майбутньому. Однак, як показує практика, лізинг в Україні може знайти застосування в багатьох секторах економіки: лізингові компанії можуть брати участь у великих транспортних проектах, ІТ-сфері, зміні комунікацій, сільськогосподарському секторі тощо. Зараз компанії намагаються пропонувати продукцію за різними напрямками, однак з плином часу на ринку очікується галузева концентрація, тобто створення спеціалізованих лізингових компаній.

Таким чином, сфера діяльності для лізингових компаній в Україні дуже широка і для її розвитку є всі передумови, але для реалізації потенціалу потрібно серйозне реформування даного сектора та використання різних стратегій забезпечення конкурентоспроможності, зокрема — стратегії диверсифікації.

Література

1. Диверсификация как способ управления бизнесом [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://indivip.ru/osnovy/diversifikaciya-kak-sposob-upravleniya-biznesom.html>
2. Краковська А., Вишневський І., Педос Н. Лізингова галузь в Україні: тенденції та рекомендації для зростання, Проект USAID «Трансформація фінансового сектору», 2018, 14 с.
3. ОТП Лізинг [Електронний ресурс]. — Режим доступу: <https://www.otpleasing.com.ua/categories/news/>

References

1. Dyversyfykatsyya kak sposob upravlenyya byznesom [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <https://indivip.ru/osnovy/diversifikaciya-kak-sposob-upravleniya-biznesom.html> [in Russian]
2. Krakovska A., Vyshnevskyy I., Pedos N. Lizynhova haluz v Ukraini: tendentsiyi ta rekomendatsiyi dlya zrostannya, Proekt USAID «Transformatsiya finansovoho sektoru», 2018, p.14. [in Ukrainian]
3. OTP Lizynh [Elektronnyy resurs]. — Rezhym dostupu: <https://www.otpleasing.com.ua/categories/news/> [in Ukrainian]